Vakıf Web Sitelerinin Karşılaştırılmalı Olarak Değerlendirilmesi

Mehmet Aksüt[1], Onur Er[2], Songül Ateş[3], Halil İbrahim Yalvaç[4]

[1] Mega Eğitim Denetim danışmanlık Uşak

[2] Kafkas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kars

[3] Uşak Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi

[4] Uşak Üniversitesi, Eğitim fakültesi

dr.aksut@gmail. com, onurer1827@gmail. com, songul-20-23@hotmail.com, halilibrahimyalvac@gmail.com

Özet: Bu çalışmada; Vakıf Web Sitelerinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi ele alınmaktadır. Vakıfların hedef kitlelerine ulaşmada web siteleri önemli ölçüde etkili olmaktadır. Mevcut vakıf web sitelerinin objektif kriterlere göre değerlendirme sonuçları ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Aynı zamanda web sitelerinin Sivil Toplum Örgütleri içinde yer alan vakıflar tarafından fark edilmesinin önemi vurgulanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: web sitesi, vakıflar, bilişim teknolojileri.

To Evalvate The Foundation Web Sites Comparatively

Abstract: This study compared the Foundation Web Sites. Foundations web sites that are significantly effective in reaching their target audience. According to objective criteria, the evaluation of the existing foundation web sites are emphasized. At the same time within the foundations of websites by Civil Society Organizations emphasized the importance of the difference.

Keywords: web sites, the foundations, informations technology

Giriş

Küreselleşen ve adeta bir köy haline gelen dünyada, ülkeler kendi sınırları dışında meydana gelen gelişmelerden hızlı ve kapsamlı bir şekilde etkilenmektedirler. Gelişmiş ülkelerde, sivil toplum kuruluşlarının gerçekleştirdiği etkinliklerden ve bunların sonuçlarından Türkiye'nin de etkilenmemesi olanaksızdır.

"Sivil Toplum Kuruluşu, devletin dışında, gönüllü, özel bir hukuk düzenine tabi, kendi iç işleyişini kendisi belirleyen örgütsel bir alandır." Sivil Toplum kavramı, yirminci yüzyılın sonlarına doğru demokrasinin gelişmesine etki eden temel kavramlardan biri olarak değerlendirilmektedir. [1]

Dünyada ve ülkemizde faaliyet gösteren vakıflar, sivil toplum kuruluşlarındandır. Gönüllü sivil kuruluşlar ya da sivil toplum kuruluşları olarak tanımlanan vakıflar, temelde gönüllülük esasına dayalı ve kar amacı gütmeyen toplumsal amaçlı kuruluşlardır. Vakıflar, Sivil Toplum Kuruluşlarının içinde önemli bir çoğunluğu oluşturmaktadır. [2]

XIX. yüzyılda hakim olan düzenin koruyucusu devlet modeli içinde sivil toplum, daha çok kendi kendine örgütlenerek sosyal sorunların çözümünde görev alan bir kurumlar dizgesidir. Devletle arasındaki işbirliği modeli ise daha çok birbirinin "yerini alma" ya da yetki ikamesi (subsidiarity) olarak ifade edilir. XX.yüzyılın sosyal varlığın düzenleyicisi olarak devlet modeli içinde, sivil toplumun etkinlik alanı daha çok tamamlayıcı hizmetlerin üretimiyle sınırlıdır. [3]

"Vakıfların Avrupa Birliği'nde, eğitim, sağlık ve sosyal konuların yanı sıra, spora, kültür

mirasının ve çevrenin korunmasına kadar birçok hizmetlere katkıda bulunduğu, dolayısıyla sosyal yaşamın hemen hemen tüm alanlarında önemli bir rol oynadığı, değişik anket ve analizlerle kanıtlanmış bir vakıadır" [4]

Vakıflar, ait oldukları toplumun sosyal bünyesi, kültürel yapısı ve değerlerinden doğmuşlardır. Başka bir deyişle, bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile arzuların karşılanmasını sağlayan değerlerin hayata geçirilmesini amaçlayan kuruluşlardır. Vakıflar, kuruluşları itibariyle farklı amaçlara sahip olmalarına rağmen zorda kalanlara yardım etme, arkasında güzel bir iz bırakma ve ebediyete kadar adını baki kılma gibi dayanışma ve hayırseverlik gibi duygularla anılmakta ve bir hizmetin gelecekte de yapılması için insanların belli şartlarda ve resmi bir yolla bıraktıkları mülkleri veya parayı ifade etmektedir. [2.1]

Demokratik yaşamın yerleşmesinden, toplumun yaşam standardının geliştirilmesine kadar geniş bir yelpazede yer alan vakıfların, faaliyetlerini topluma aktarmasının önemi göz ardı edilemez. Örnek uygulamaların tanıtılması, toplumda güven duygusunun geliştirilmesi, hesap verme ve şeffaf olma konusunda hedef kitlelerin bilgilendirilmesi, vakıf üyeleri ve toplumla iletişimin sağlanması vakıfların olmazsa olmazlarındandır. Web sitesi kullanma, birbirleriyle ortak amaçlara sahip insanların oluşturdukları grupların seslerini ve isteklerini daha fazla duyurabilmenin başka bir yoludur. Vakıf web siteleri yukarıda sayılan bu işlevleri yerine getirebilmektedir. Bu nedenle vakıf web sitelerinin objektif kriterlere dayalı çalışmalar yapılarak değerlendirilmesinin gerekliliği bu araştırmayı önemli kılmaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada; tarama yöntemi kullanılmıştır. Web sitelerinin değerlendirilmesi için on uzman daha önceden yapılmış olan web sayfası değerlendirilmelerine ilişkin çalışmaları tarayarak 25 kriter belirlemiş ve bu kriterlere de puan değerleri takdir etmişlerdir. Tarama ölçütü dört ana bölümden oluşmaktadır. İçerik bölümünde 10 alt başlık, Görsellik bölümünde 5 alt başlık, Yapı ve navigasyon bölümünde 5, görsel tasarım bölümünde ise 5 alt başlık yer almaktadır. İçerik ve görsellik bölümlerindeki alt başlıklar beş, yapı ve navigasyon bölümündekiler üç, görsel tasarım bölümündekiler ise 2 puan ile değerlendirilmiştir. Araştırma belirlenen 25 kriter ile sınırlıdır. [5]

Ülkemizde Medeni Kanunun kabulünden sonra kurulmuş olan vakıf sayısı 4554'tür. Bunlardan 68 vakfın web sitesi bulunmaktadır. Değerlendirme kapsamına ise 40 vakıf web sitesi alınmıştır. (6)

Bulgular

Araştırma bulgularına göre; vakıfların web sitesi kullanma oranı oldukça düşüktür.

İçerik bölümü alt başlıklarında yer alan "İletişim Bilgileri" (% 97), "Vakfın sosyal- kültürel faaliyetleri" (% 90) "Vakfı Tanıtıcı Bilgi" (% 85) kriterleri önemli derecede önemsenmiştir. "Kullanılan Dil Sayısı" (% 47), "Şubeler ve Temsilcilikler Hakkında Bilgi" (% 44), "Vakfın Eski Vakfın Eski öneticileri (% 36) ise en çok ihmal edilen başlık durumundadır

Görsellik açısından bakıldığında; "Yayınlanan Haber Sayısı" (%72) ve "Güncel Bilgiler ve Duyurulara Yer Verilmesi" (%70) önemsenmiş, "Sitenin Hazırlandığı Tarih" (% 50) ihmal edilmiştir.

Yapı ve navigasyon bölümünde ise; "Sitenin Tüm Sayfalarının Çalışması" (% 91), "Sitenin Kullanımının Kontrol Etme Rahatlığı" (% 88), iyi durumda iken; "Sitenin Bilgi Organizasyonunun Düzenli Olması" (% 78) "Sayfada Arama Motorunun Bulunması" (% 50) çok ihmal edilmiştir.

Görsel Tasarım bölümü bulgularına bakıldığında; "Derneği Tanıtıcı Resimlere Yer Veril-

mesi" (%30), "Sitede Renk Uyumu ve Logo Bulunması" (%29) ve "Sitede Animasyon Bulunması" (%29) kriterlerinin değerleri yüksek bulunmuştur.

İçerik bölümü "Su Vakfı" (% 96), "Tarih Vakfı" (% 92) ile en yüksek puanı alırken, "Doğal Hayatı Koruma Vakfı" (% 38) ve "Sağlık Vakfı" (% 10) en düşük puanı almışlardır.

Görsellik bölümünde, "İstanbul Kültür Sanat Vakfı" (% 100), "Toplum Gönüllüleri Vakfı" (% 96) puan almıştır. "Geleceğimizin Çocukları Vakfı" (% 28) "Çocuk Vakfı" (% 8), en düşük puanı almışlardır.

Yapı ve Navigasyon bölümünde "Toplum Gönüllüleri Vakfı" (% 60), "Tarih Vakfı" (% 60) en yüksek puanı alırken, "Doğal Hayatı Koruma Vakfı" (% 32) ve Eğitim Gönüllüleri Vakfı" ((% 32) en düşük puanı almıştır.

1	Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG)	92
2	Tarih Vakfı	90
3	Kafkas Vakfı	87
4	Su Vakfı	87
5	İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV)	84
6	İnsani Yardım Vakfı (İHH)	**83**
7	Beyaz Nokta Gelişim Vakfı	**81**
8	Çevre Ve Kültür Değerlerini Koruma Ve Tanıtma Vakfı (ÇEKÜL)	**81**
9	Sosyal Demokrasi Vakfı (SODEV)	**81**
10	İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV)	**79**
11	Nezih Danyal Karikatür Vakfı	**79**
12	Türkiye Milli Kültür Vakfı	**78**
13	Temiz Enerji Vakfı (TEMEV)	**77**
14	Ankara Losemili Çocuklar Vakfı (LÖSEV)	**76**
15	Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV)	**75**
16	Türkiye Teknloji Geliştirme Vakfı	**74**
17	Nesin Vakfı	**73**
18	Türk Demokrasi Vakfı	**73**
19	Türkiye Gaziler Kültür Ve Dayanışma Vakfı	**71**
20	Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma Ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA)	**70**

Tablo 1. Değerlendirme Sonunda Vakıflarını Web Siteleri'nin Aldığı Puanlar (İlk 20 Vakıf)

Görsel Tasarım bölümüne bakıldığında ise "TEMA Vakfı" (% 44), "Türkiye Zeka Vakfı" (% 40) en yüksek puanı almış, "YÖRET Vakfı" (% 20), "TESEV Vakfı" (%20) en düşük puanı almışlardır.

Yukarıda belirtilenlerin dışında; "İlgili ya da İşbirliği Yapılan STK'lara Ulaşım Linkleri" (%41),"Önceki Yöneticiler Hakkında Bilgi", (%26), "Sitenin Hazırlanma Tarihi" (%54), Sitedeki Renk Uyumu ve Logo Bulunması" (%29), "Sayfa Düzeninin işlevsel Olması" (%29), konularının düşük değerlerde kaldığı görülmektedir.

Sıra	Vakıf Adı	Puan
21	Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim Ve Eylem Merkezi Vakfı	69
22	İlköğretim Okullarına Yardım Vakfı (İLKYAR)	69
23	Türk Tanıtma Vakfı (TÜTAV)	67
24	Umut Vakfı	66
25	Eğitim Gönüllüleri Vakfı	66
26	Bilim Ve Sanat Vakfı (BİSAV)	64
27	Türkiye Aile Sağlığı Ve Planlaması Vakfı	60
28	Geleceğimizin Çocukları Vakfı (GCV)	59
29	Uluslararası Kültürel Değişim Programları Burs Vakfı (ICEP)	59
30	Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı (TGTV)	59
31	Uluslararası Kültürel Değişim Programları Burs Vakfı	59
32	Sağlık Ve Sosyal Yardım Vakfı (SSYV)	54
33	Ulusal Politikalar Araştırma Vakfı	54
34	Yüksek Öğrenimde Rehberliği Tanıtma Ve Rehber Yetiştirme Vakfı (YÖRET)	51
35	Türk Silahlı Kuvvetleri Mehmetçik Vakfı	50
36	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV)	50
37	Doğla Hayatı Koruma Vakfı	48
38	Sağlık Vakfı	47
39	Türkiye Zeka Vakfı	47
40	Çocuk Vakfı	37

Tablo 2. Değerlendirme Sonunda Vakıflarını Web Siteleri'nin Aldığı Puanlar (Son 20 Vakıf)

Tablo 1 'de görüldüğü gibi Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG), Tarih Vakfı, Kafkas Vakfı, Su

Vakfı ve İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) ilk beş sırayı paylaşmaktadırlar.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda; vakıfların sayısının sevindirici düzeyde olduğu görülmüştür. Avrupa Birliği Uyum Yasaları çerçevesinde vakıf sayısının artmış olması, toplumsal gelişimin gerçekleşmesi açısından olumlu bir adım olarak kabul edilebilir. Ancak bilişim teknolojilerinin sağlayacağı yararlar göz önüne alındığında, vakıfların hedef kitlelerine ulaşma çabaları bağlamında web sitelerini tercih etmeleri daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Araştırma sonucunda, vakıfların web sitesi sayısının beklenen düzeyde olmadığı görülmektedir. Hedef kitlelerin bilgilendirilmesi ve katılımlarının sağlanması açısından bilgi teknolojilerinin kullanımı vakıflar için büyük bir önem taşımaktadır. Web sitelerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çabaların artırılması yönünde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce teşvik edici tedbirler alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

[1] Aksüt, M., Ateş S., Sayan H. Baştutan T., "Sivil Toplum Kuruluşları Web Sitelerinin Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi", Türkiye 15. İnternet Konferansı, 2-4 Aralık 2010, İstanbul Teknik Üniversitesi,İstanbul,2010.

[2] Erol, Mikail, Sivil Toplum Kuruluşlarından (Stk) Vakıflar Ve Vakıflarda Muhasebe Kayıt Sistemi, Küresel Eşitsizliği Gidermede Uluslar Arası. Sivil Toplum Kuruluşlarının Etkinlikleri, II.Ulusal Sivil Toplum. Kuruluşları Kongresi Bildiriler Kitabı,15-16 Ekim, Çanakkale, 2005.

[3] Tosun, Gülgün Erdoğan, Birleştirici Demokrasi Devlet-Sivil Toplum İlişkisinin Yeniden Yapılandırılması İçin Bir Analiz Aracı Olabilir Mi?, Sivil Toplum Dergisi Yıl : 1 Sayı : 1 / Ocak - Mart 2003. Dergisi, Sayı 1, Sf.7 Ankara.

[4] _Güleryüz, Naim A., AB Müzakere Sürecinde STK ve Vakıfların Rolü ve Önemi, Kadir Has Üniversitesi'nde düzenlenen "AB Müzakere Sürecinde Vakıfların ve STK ların Rolu" Sempozyomu, 09.05.2007.

[5] Aksüt M, Eğedemir E., Teberik M. (2009) "Üniversite Web Sitelerinin Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi" Akademik Bilişim 09 Harran Üniversitesi Şanlıurfa. http://ab. org. tr/ab09/ozet/97. htm

[6] Vakıflar Genel Müdürlüğü İstatistik ve Değerlendirme Şube Müdürlüğü http://www. vgm. gov.tr/index.cfm